

АНКЕТА №4

за проучване мнението на преподавателите
за решаване на проблеми и разработване на мерки
за осигуряване, поддържане и развиване качеството на обучението на
студентите в ПУ, Филиал “Л. Каравелов” – Кърджали.

(2009)

АНАЛИЗ

Съгласно изискванията на СИСТЕМАТА за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучението и образователния продукт в ПУ “П. Хилендарски” Филиалната комисия по качеството към ПУ, Филиал “Л. Каравелов” – Кърджали проведе през 2009 г. АНКЕТА №4 за проучване мнението на преподавателите, относно качеството на образователния продукт във Филиала и направените предложения за неговото подобряване.

Анкетното проучване е извършено въз основа на анкетна карта, изготвена съобразно спецификата на обучението във Филиала и приета на заседание на Филиалната комисия по качеството (Протокол №5 от 26.11.2008 г.). Тя съдържа 20 въпроса, разбити на подвъпроси, проучващи мнението на анкетирания преподаватели за отношението им към учебната и научно-изследователската дейност, за условията и организацията на работа във Филиала, за мотивацията на студентите, оценката им за формите на обучение и контрол във Филиала. Според взетото решение, анкетно проучване №4 е анонимно, провежда се на доброволен принцип през месеците януари и февруари 2009 г. сред преподавателите от всички специалности, водещи лекционни курсове и упражнения във Филиала.

Резултатите от анкетата са представени в таблична и графична форма и са придружени от съответните анализи и изводи.

В изследването са взели участие 35 хабилитирани преподаватели и асистенти от общо 42, изтеглени на лотариен принцип в присъствието на всички членове на Комисията по качеството. Половината от тях са на основен трудов договор във Филиала, а останалите са хонорувани преподаватели. Анкетирания се разпределят по равно и по полов признак (Табл. 18. и Фиг. 18.). Най-голям е делът на анкетирания във възрастовия интервал от 51 до 60 г. – 31%, 26% са между 41 и 50 г., ¼ са между 31 и 40 г., а останалата 1/5 са под 30 и над 60 г.(Табл. 19. и Фиг. 19.). Според научното звание респондентите се групират по следния начин: 14% са асистенти и ст. асистенти, 43% са гл. асистенти 31% са доценти и 11% са професори (Табл. 17 и Фиг. 17.).12% са доктори на науките, 54% са с докторска степен, а останалите 34% са без научна степен (табл. 16 и Фиг. 16).

15. Вие работите във Филиала на:

Таблица 15.

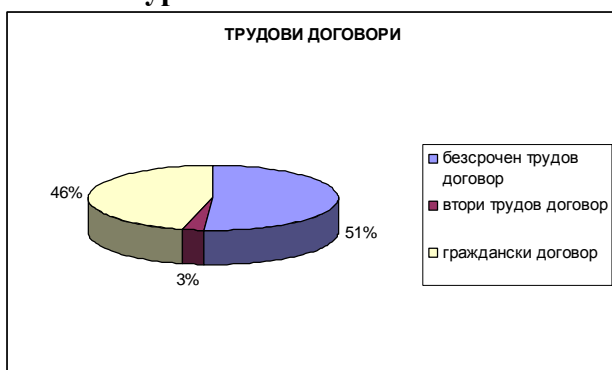
А = безсрочен трудов договор		Б = втори трудов договор		В= граждански договор	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
18	51	1	3	16	46

18. Вие сте:

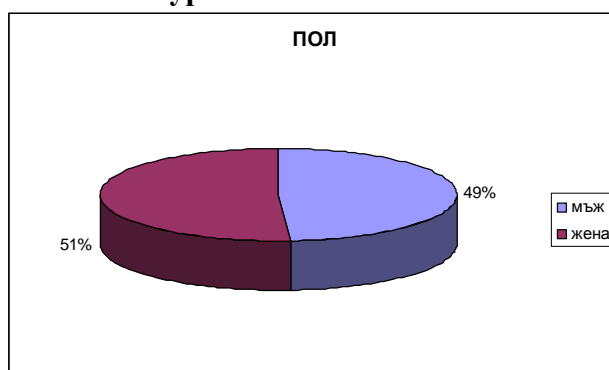
Таблица 16.

А = мъж		Б = жена	
бр.	%	бр.	%
17	49	18	51

Фигура 15.

Фигура 18.

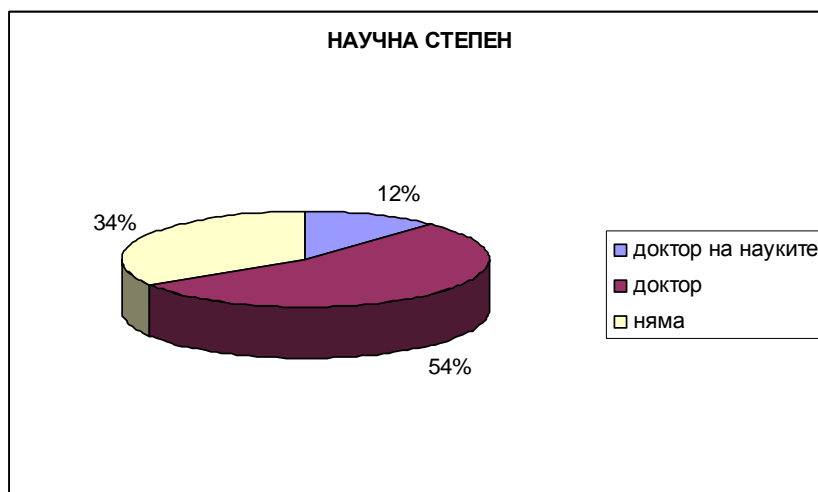

16. Вашата научна степен е:

Таблица 16.

А = доктор на науките		Б = доктор		В = нямам	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
4	12	19	54	12	34

Фигура 16.

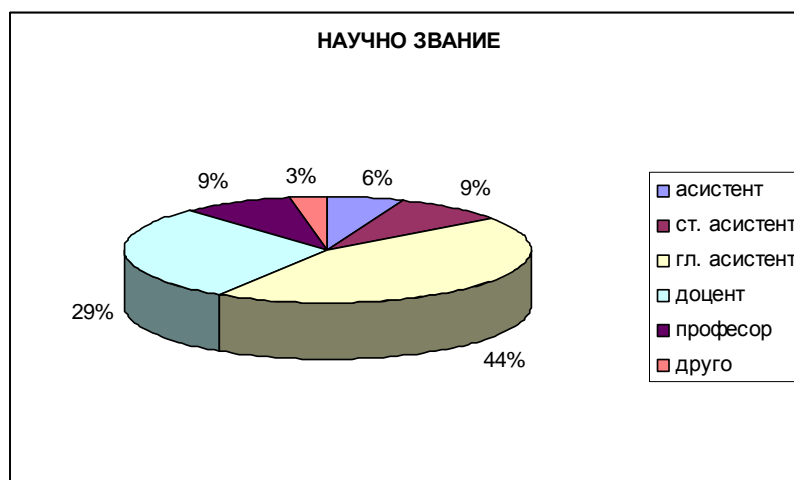

17. Вашето научно звание е:

Таблица 17.

А = асистент		Б = ст.асистент		В = гл.асистент		Г = доцент		Д = професор	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
1	3	4	11	15	43	11	31	4	11

Фигура 17.

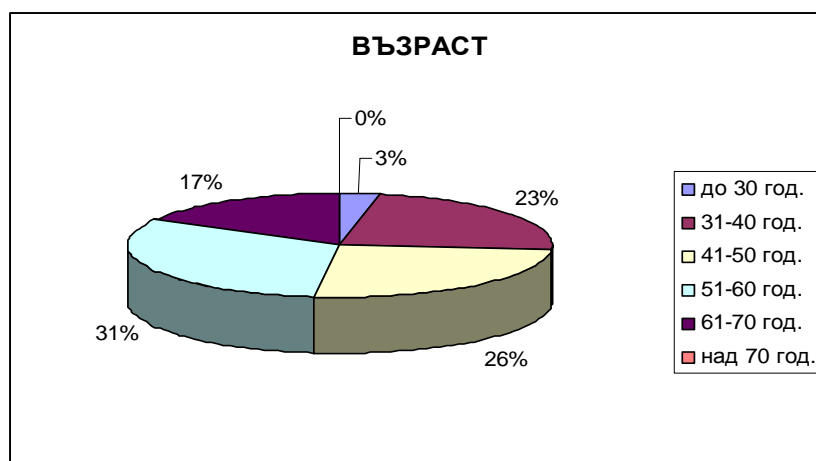

19. Вие сте на възраст:

Таблица 19.

А = до 30 г.		Б = 31-40 г.		В = 41-50 г.		Г = 51-60 г.		Д = 61-70 г.		Е = над 70 г.	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
1	3	8	23	9	26	11	31	6	17	0	0

Фигура 19.

Според анкетираните преподаватели 70% от нашите студенти са мотивирани да повишат образованието си и да получат професионална подготовка. Резултатите показват, че студентите са настроени по-скоро прагматично. 85% от преподавателите считат, че всички или почти всички студенти активно се стремят да се дипломират, но не проявяват по-големи интереси към науката и професионалното направление (70%)(Табл.1а, 1б и 1в) %)(Фиг.1а, 1б и 1в).

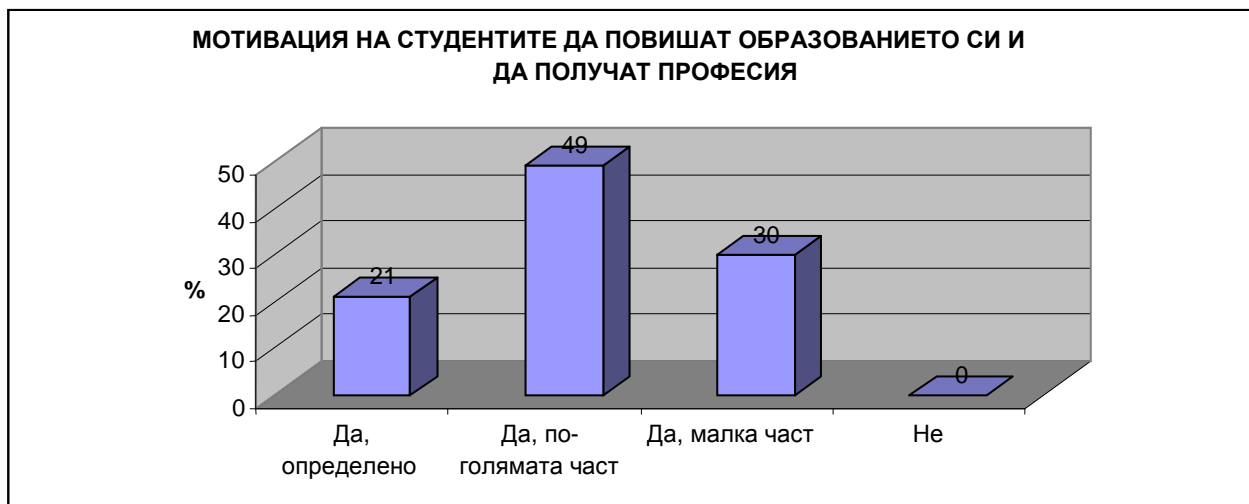
1. Според Вас приеманите за обучение във Филиала студенти са:

а/ мотивирани да повишават образованието си и усвояват професия

Таблица 1а.

А = Да, определено		Б = Да, по-голямата част		В= Да, малка част		Г = Не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
7	21	16	49	10	30	0	0

Фигура 1а.

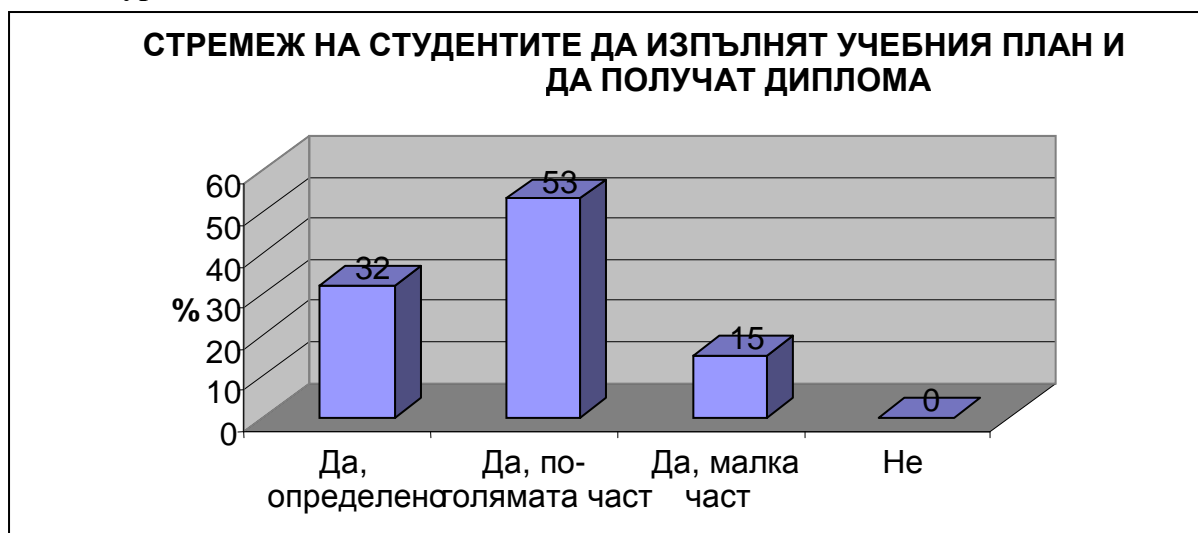

б/ с подчертан стремеж да изпълнят учебния план и да получат диплома

Таблица 1б.

А = Да, определено		Б = Да, по-голямата част		В = Да, малка част		Г = Не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
11	32	18	53	5	15	0	0

Фигура 1б.

в/ с интереси в науката и професионалното направление

Таблица 1в

А = Да, определено		Б = Да, по-голямата част		В = Да, малка част		Г = Не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
2	7	7	23	11	35	11	35

Фигура 1в.

Анкетираните преподаватели са доволни от посещаемостта и участието на студентите от филиала в учебната дейност и изпълняват поставените им задачи за самостоятелна работа (Табл. 2а, 2б и 2в)(Фиг. 2аб, и 2в,г,д). Но болшинството от тях считат, че проявеният интерес към изучаваните проблеми, както и към актуални проблеми на практиката не е достатъчен (Табл. 2г и 2д)(Фиг. 2в,г,д).

2. Студентите, с които Виe работите:

а/ посещават редовно лекциите

Таблица 2а.

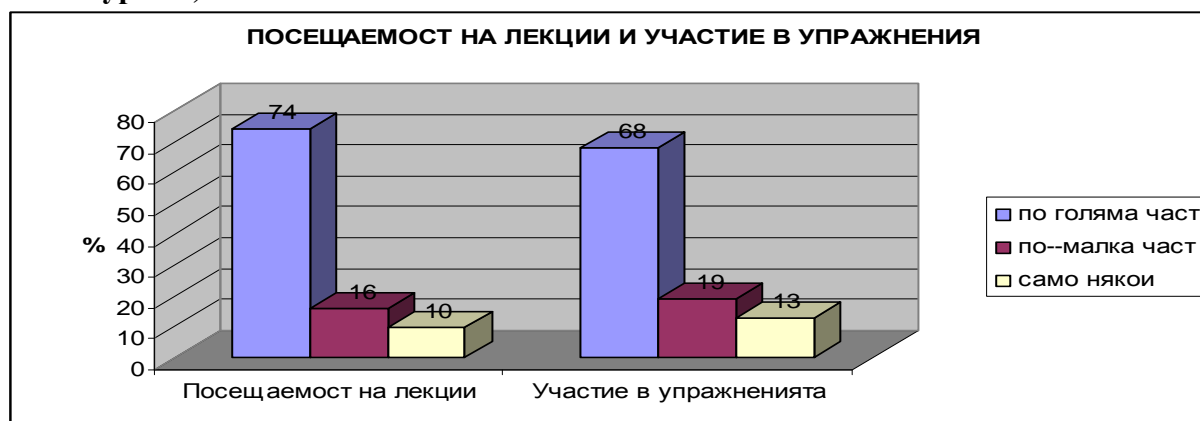
А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
23	74	5	16	3	10

б/ участват активно в упражненията

Таблица 2б

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
21	68	6	19	4	13

Фигура 2а,б.

в/ изпълняват поставените им задачи за самостоятелна работа

Таблица 2в.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
21	66	8	25	3	9

г/ проявяват интерес към изучаваните проблеми

Таблица 2г.

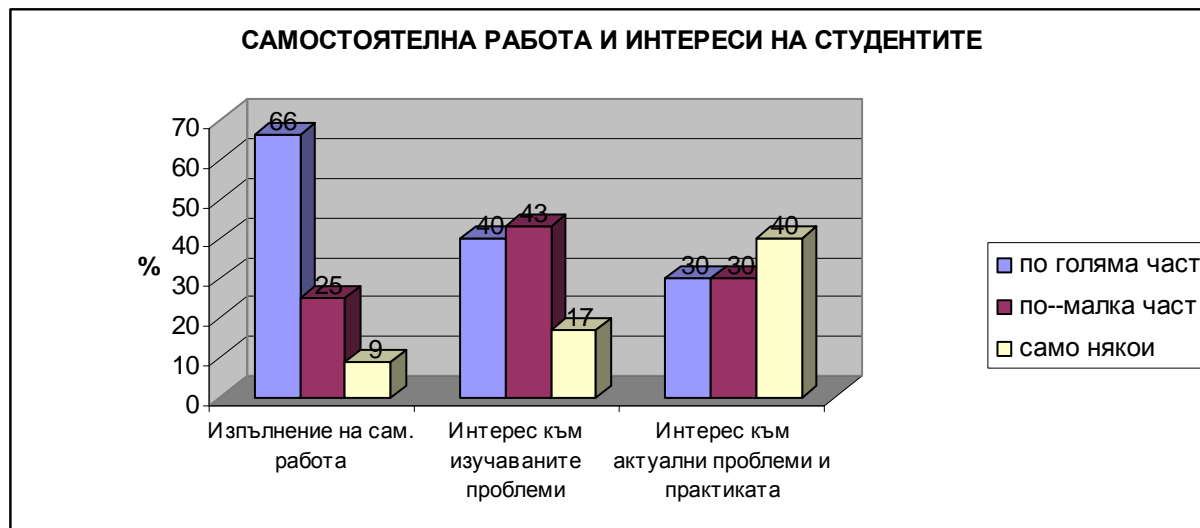
А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
14	40	15	43	6	17

д/ имат подчертан интерес към актуални проблеми на практиката

Таблица 2д.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
10	30	10	30	13	40

Фигура. 2в,г,д.

Болшинството от анкетирани преподаватели споделят мнението, студентите притежават вътрешна мотивация, свързана пряко с придобиване на правоспособност за упражняване на избраната професия, но не всички осъзнават, че добрия професионализъм изисква сериозна и задълбочена теоретична и практическа дейност. Тези изводи се потвърждават от отговорите на Въпрос №3. Емпиричните данни показват, че 66% от студентите, по мнението на техните преподаватели, усвояват необходимите понятия и концепции, но се затрудняват да ги коментират и осмислят, дискутират (3а, 3б и 3в)(Фиг. 3а,б,в). Само около 1/3 от студентите, по мнение на респондентите, умеят да търсят решения на практически проблеми, самостоятелно или в екип (3г, 3д и 3е)(Фиг. 3д,е).

3. Вашите впечатления са, че студентите Ви предпочитат да:

а/ усвояват общоприети концепции и понятия

Таблица 3а.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
23	66	8	23	4	15

б/ коментират и осмислят конкретни факти

Таблица 3б.

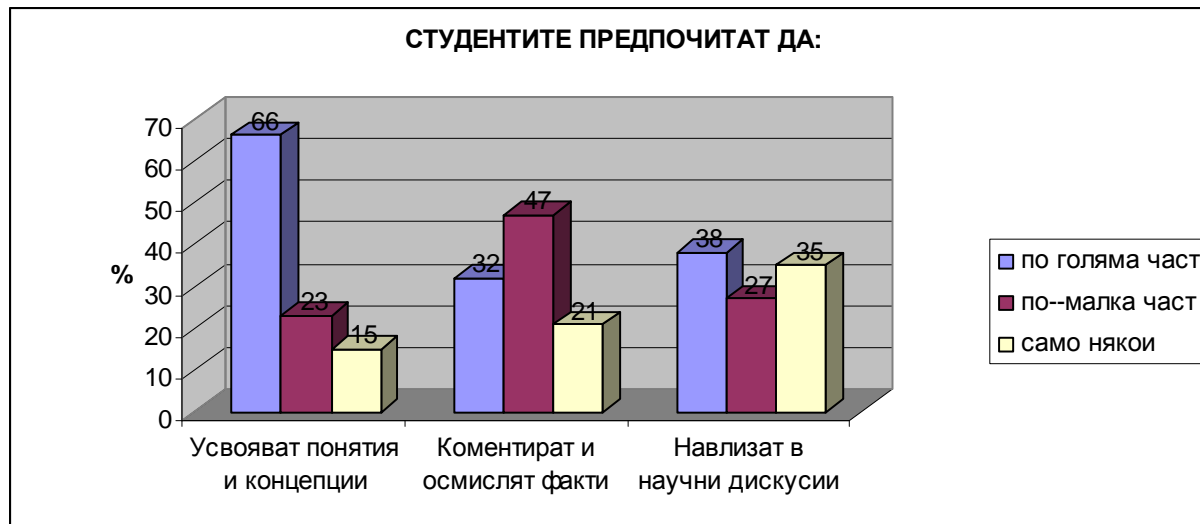
А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
11	32	16	47	7	21

в/ навлизат в научни дискусии и критично да осмислят и приемат различни гледни точки

Таблица 3в.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
2	6	13	38	19	56

Фигура 3а,б,в.

г/ търсят решения на практически проблеми

Таблица 3г.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
13	38	9	27	12	35

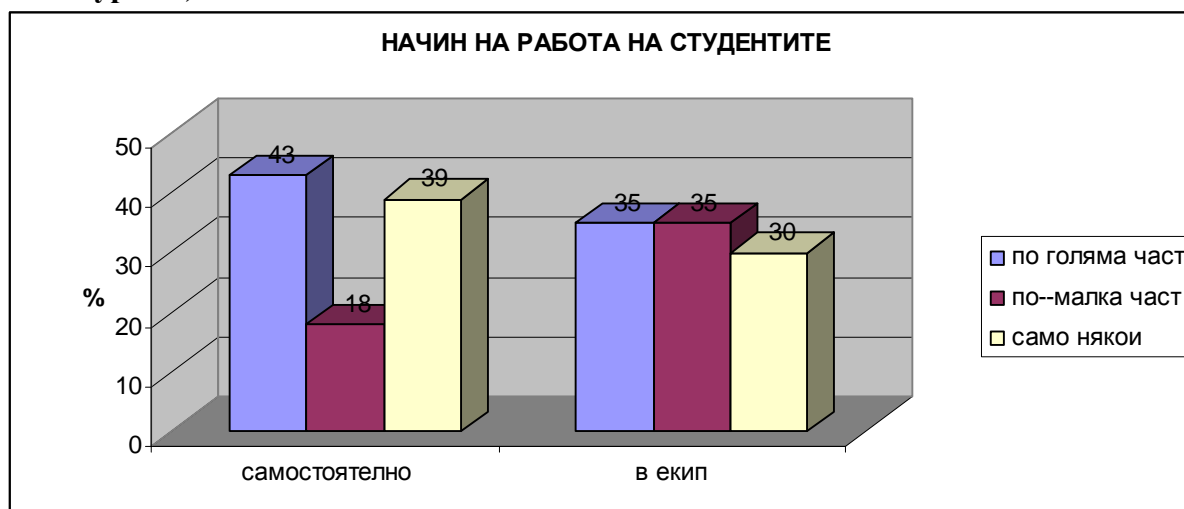
д/ работят самостоятелно над реферати, проекти

Таблица 3д.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
14	43	6	18	13	39

е/ работят в екип**Таблица 3е.**

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
12	35	12	35	10	30

Фигура 3д,е.

Макар че сравнително малка е онази част от студентската аудитория, която провокира своите преподаватели към самоусъвършенстване чрез поставяне на интересни въпроси и позиции, тя все пак се явява достатъчен стимул за тяхното професионално и научно израстване, предизвиквайки ги да следят новостите в своята научна област и да търсят нови дидактически методи и средства за оптимизиране на учебния процес (4а, 4б и 4в)(Фиг. 4).

4. Студентите, с които Виe работите, Ви:**а/ провокират с интересни въпроси и позиции****Таблица 4а.**

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
5	16	15	48	11	36

б/ стимулират да следите и използвате новостите в научната област**Таблица 4б.**

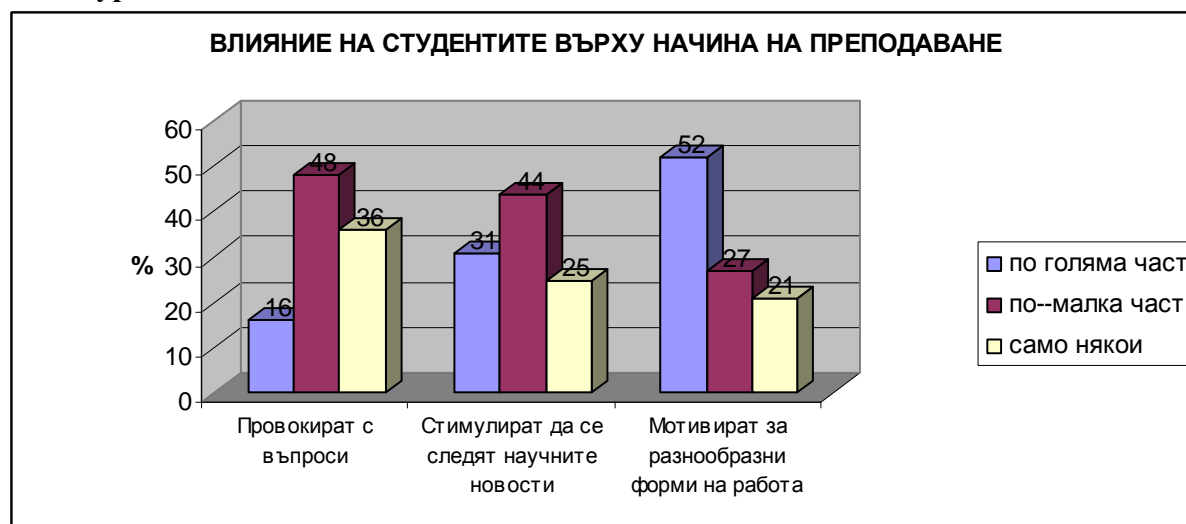
А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
10	31	14	44	8	25

в/ мотивират да разнообразяват формите на работа

Таблица 4в.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
17	52	9	27	7	21

Фигура 4.

Студентите предпочитат “утъпканите” пътища, гарантиращи успешен завършек на усвояването учебни дисциплини. За подготовката си 2/3 от тях предпочитат записките от лекции или препоръчаните от преподавателя учебници и пособия (5а, 5б, 5в, и 5г)(Фиг. 5).

5. Вашите впечатления са, че студентите предпочитат:

а/ да ползват само записките от лекциите си

Таблица 5а.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
20	63	9	28	3	9

б/ да ползват предимно препоръчаните учебници и научни пособия

Таблица 5б.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
22	65	11	32	1	3

в/ да търсят и ползват посочената им допълнителна литература

Таблица 5в.

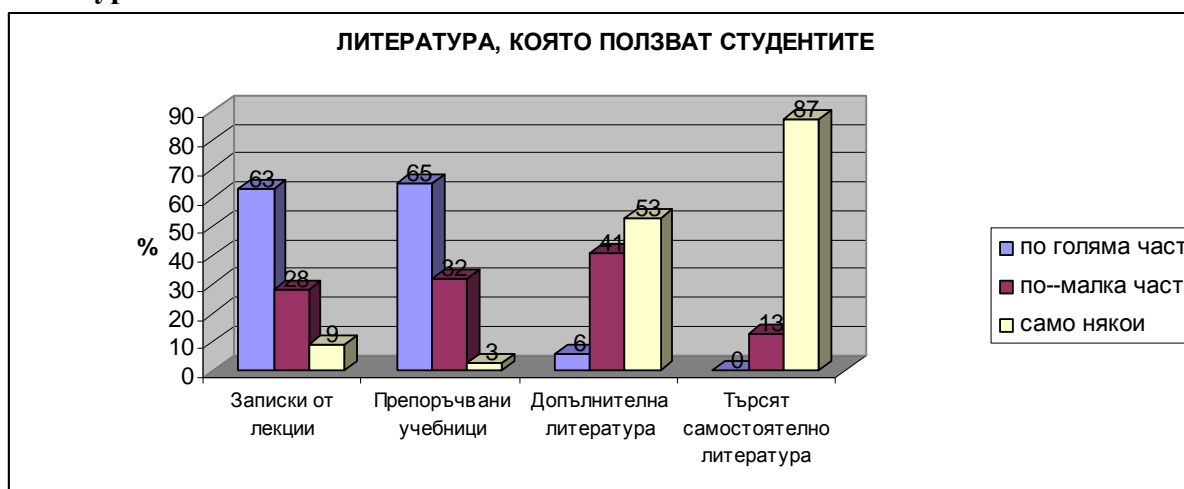
А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
2	6	13	41	17	53

г/ да търсят самостоятелно научна литература

Таблица 5г.

А = по голяма част		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
0	0	4	13	28	87

Фигура 5.

Интересни са резултатите представящи отношението на студентите към диагностиката на техните знания и умения. Анкетираните преподаватели констатираат, че 77% от студентите се отнасят с резерви към тестовата форма (въпреки това тя е най-предпочитана от всички изброени форми), 78% имат съмнения относно качествата на писмения изпит и 97% - относно качествата на устния изпит, но също така малък е делът и на тези, които предпочитат възлагане на курсова работа или реферат (14%)(Табл. 6а, 6б, 6в и 6г)(Фиг. 6). Тези резултати провокират към сериозен размисъл кои са причините за отхвърляне на най-широко използваните форми на контрол във висшето училище, но същевременно и към търсене на нови форми, към които студентите да се отнасят с повече доверие и позитивизъм.

6. Студентите, с които Вие работите, предпочитат /според Вас/ проверката и оценката на придобитите знания и умения да бъде:

а/ тест – писмено отговаряне на въпроси с избираеми или свободни отговори

Таблица 6а.

А = всички		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
7	23	15	50	8	27

б/ писмен изпит – развиване на тема по предварително зададен въпросник

Таблица 6б.

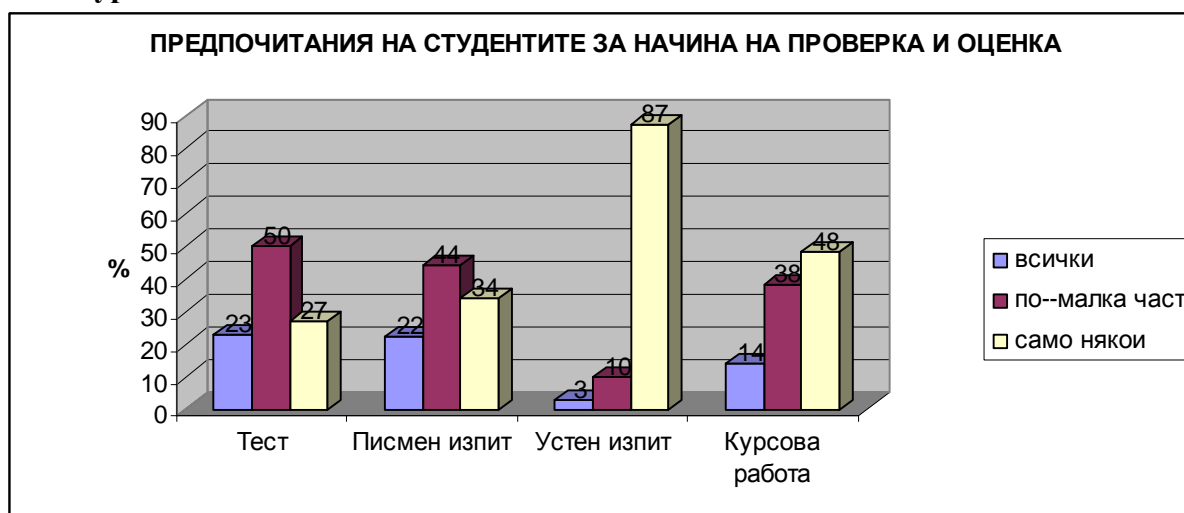
А = всички		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
7	22	14	44	11	34

в/ устен изпит – беседа върху предварително зададен въпросник**Таблица 6в.**

А = всички		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
1	3	3	10	25	87

г/ разработване и защита на курсова работа, реферат и др.**Таблица 6г.**

А = всички		Б = по-малка част		В= само някои	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
4	14	11	38	14	48

Фигура 6.

Може би част от отговорите на зададените по-горе въпроси се крият във разминаването между добрите намерения на преподавателите и тяхната действителна реализация. Въпреки това, с цел да събудят интереса на младите хора към науката, болшинството от запитаните хабилиитирани преподаватели и асистенти се стремят да запознаят своите студенти с важни теоретични постановки от своята научна област, от методологията и методиките за научни изследвания, с постигнатите от резултати, (Табл. 7а, 7б, 7в, 7г и 7д)(Фиг. 7). По-голямата част от запитаните изпитват затруднения от финансов характер, защото провеждат своята научно-изследователска дейност без финансова подкрепа (88%) (Табл. 8)(Фиг. 8.). Резултатите от своите научни дирения преподавателите предпочитат да популяризират главно чрез научни доклади на научни форуми (97%), като това е главно в България (90%), в български списания публикуват 84% от запитаните. Делът на публикациите в чужбина също буди уважение – 52% участват в научни форуми и проекти в чужбина, 44% списват статии в чужди списания. Повече от половината анкетирани са участвали в научни издания на ПУ и на Филиала. Използват се и други форми на творческа изява като: електронни издания, учебници и учебни пособия, специализирани интернет сайтове (Табл. 9)(Фиг 9)..

7. В работата си се стремите да запознаете студентите си с:

а/ основни теории и понятия в научната област, в която работите

Таблица 7а.

А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
29	85	5	15	0	0

б/ методологията и методиките за научни изследвания

Таблица 7б.

А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
13	41	17	53	2	6

в/ дискусиите в научната област, в която работите

Таблица 7в.

А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
10	31	19	60	3	9

г/ Вашата лична гледна точка и резултатите от Вашите научни изследвания

Таблица 7г.

А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
16	47	15	44	3	9

д/ техники и практики за решаване на проблеми

Таблица 7д.

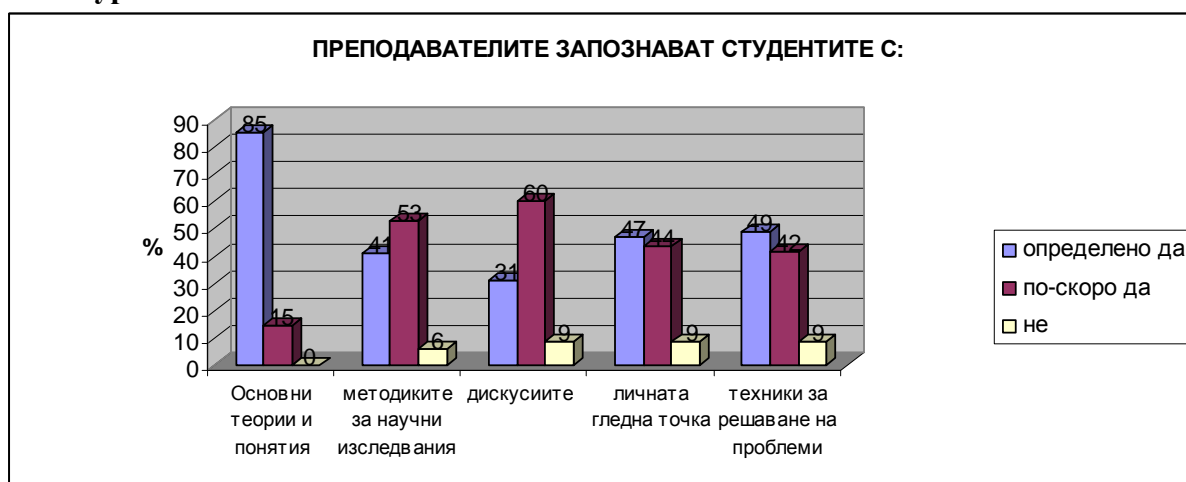
А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
16	49	14	42	3	9

е/ техники за формиране и защита на собствена позиция

Таблица 7е.

А = определено да		Б = по-скоро да		В= не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%
14	44	14	44	4	12

Фигура 7.

8. Вие извършвате изследователска работа:

а/ по външно финансирани проекти

Таблица 8а.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
11	41	16	59

б/ по вътрешно финансирани проекти

Таблица 8б.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
12	41	17	59

в/ самостоятелно, без финансова подкрепа

Таблица 8в.

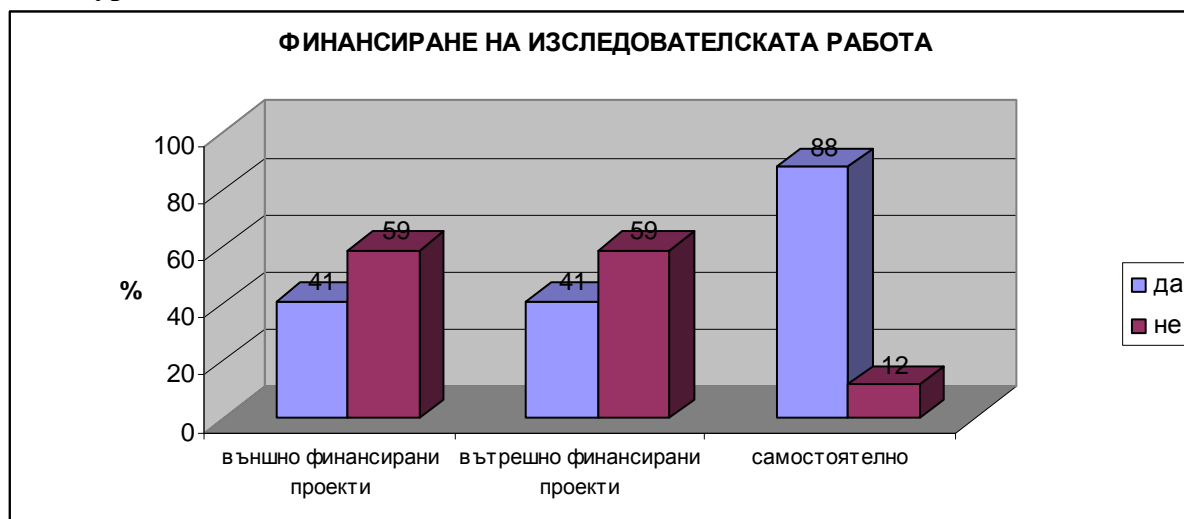
А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
29	88	4	12

г/ по друг начин

Таблица 8г.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
0	0	0	0

Фигура 8.

9. Вие публикувате резултатите от научните си изследвания в:

а/ научни доклади на научни форуми

Таблица 9а.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
33	97	1	3

б/ сборници от научни форуми и реализирани проекти в България

Таблица 9б.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
28	90	3	10

в/ сборници от научни форуми и проекти в чужбина

Таблица 9в.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
14	52	13	48

г/ списания в България

Таблица 9г.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
26	84	5	16

д/ списания в чужбина

Таблица 9д.

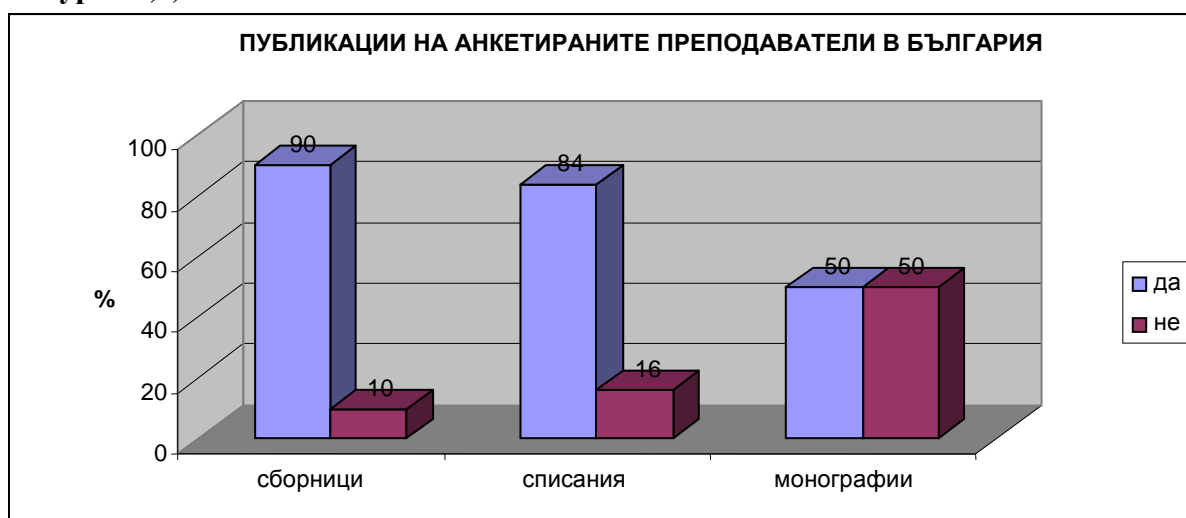
А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
12	44	15	56

е/ монографии в България

Таблица 9е.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
15	50	15	50

Фигура 9б,г,е.

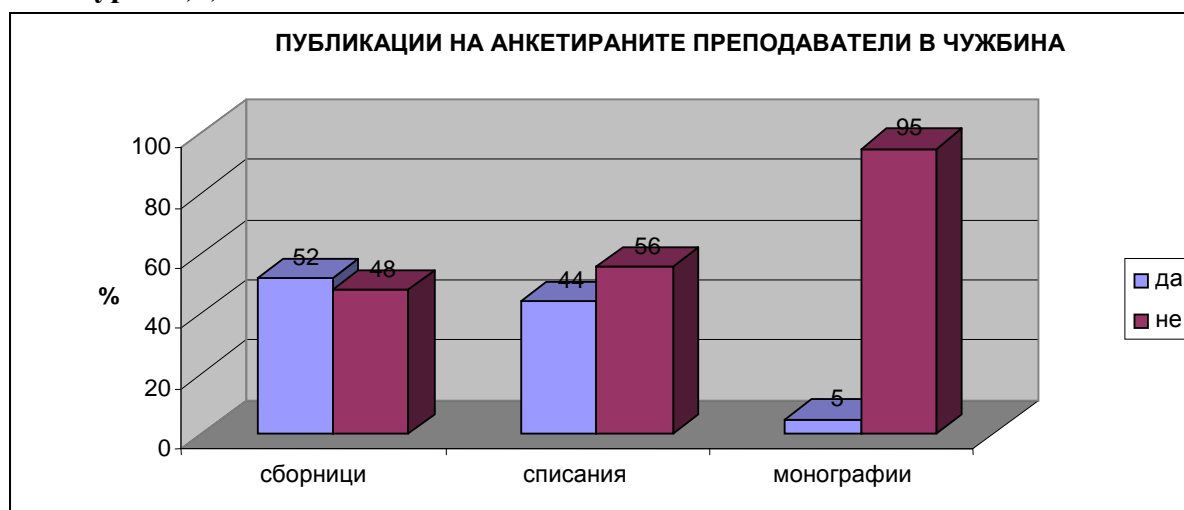

ж/ монографии в чужбина

Таблица 9ж.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
1	5	20	95

Фигура 9в,д,ж.

з/ научни трудове на Университета

Таблица 9з.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
15	58	11	42

и/ годишник на Филиала

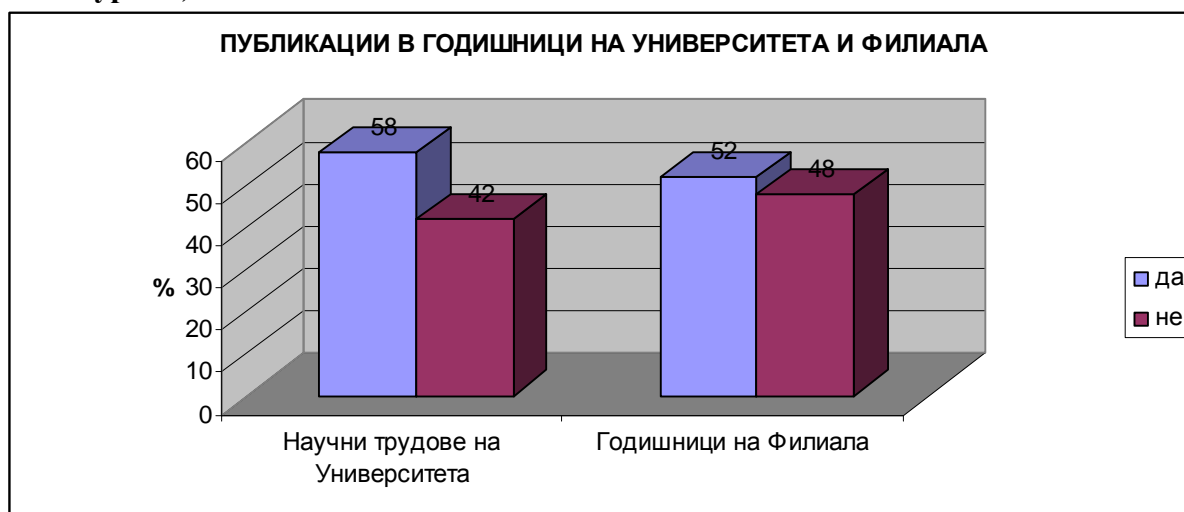
Таблица 9и.

А = да		Б = не	
бр.	%	бр.	%
13	52	12	48

к/ други издания, а именно:

- електронни издания
- учебници и учебни пособия
- специализирани интернет сайтове

Фигура 9з,и.

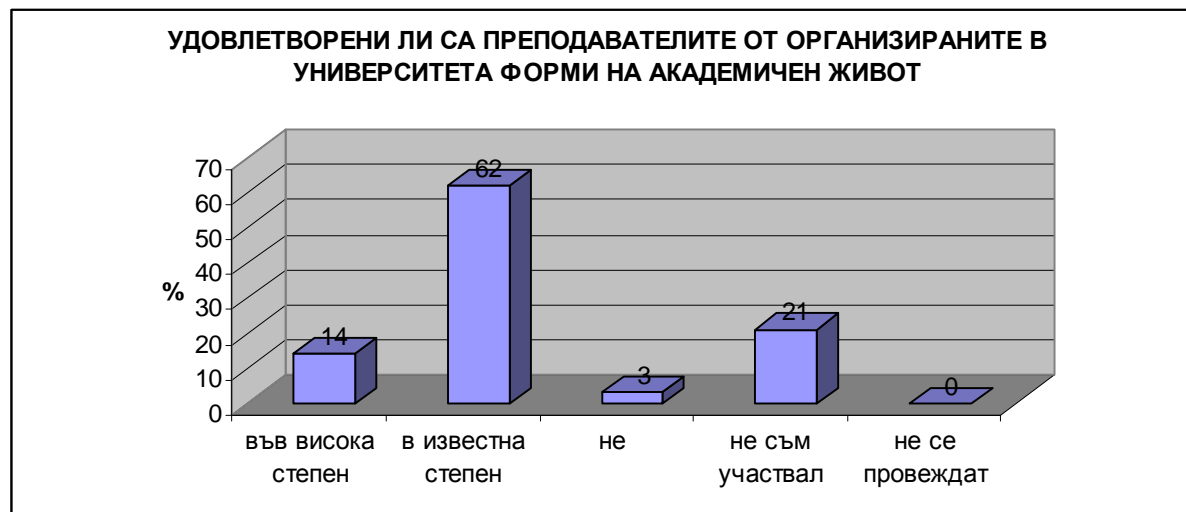
Въпреки постигнатите резултати в научно-изследователската дейност анкетираните са удовлетворени по-скоро “в известна степен” (62%) от организираниите университетски форми на академичен живот (Табл. 10)(Фиг 10). За активизирането му по-голямата част търсят причината в осигуряването на самостоятелно работно място (85%), на персонален компютър (83%), 95% се нуждаят от интернет-достъп, актуална научна литература (97%), а 97% се нуждаят от повече свободно време (Табл. 11)(Фиг. 11). 77% оценяват своето научно развитие като “много добро”, още толкова – като “нормално”, 27% - като “забавено”, но нито един – като “безперспективно” (Табл. 12)(Фиг. 12).

10. Удовлетворени ли сте от организираниите в Университета форми на академичен живот:

Таблица 10.

А = във висока степен		Б = в известна степен		В= не		Г = не съм участвал		Д= не се провеждат	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
4	14	18	62	1	3	6	21	0	0

Фигура 10.

11. За работата Ви като преподавател и изследовател е необходимо:

а/ самостоятелно работно място

Таблица 11а.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
20	61	8	24	4	12	1	3

б/ компютъризирано работно място

Таблица 11б.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
14	64	4	18	2	9	2	9

в/ интернет – достъп

Таблица 11в.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
26	84	3	10	2	6	0	0

г/ актуална научна литература

Таблица 11г.

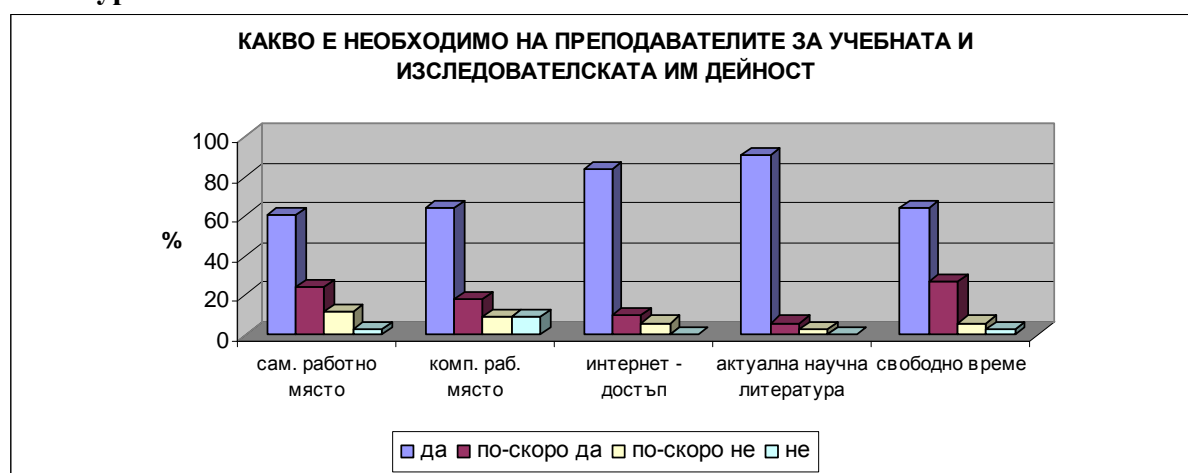
А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
29	91	2	6	1	3	0	0

д/ свободно време /по-добър баланс между учебна натовареност и време за научни изследвания/

Таблица 11д.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
21	64	9	27	2	6	1	3

Фигура 11.

12. Вие оценявате научното си развитие като:

а/ много добро

Таблица 12а.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
5	22	13	57	1	4	4	17

б/ нормално

Таблица 12б.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
15	56	6	22	2	7	4	15

в/ забавено

Таблица 12в.

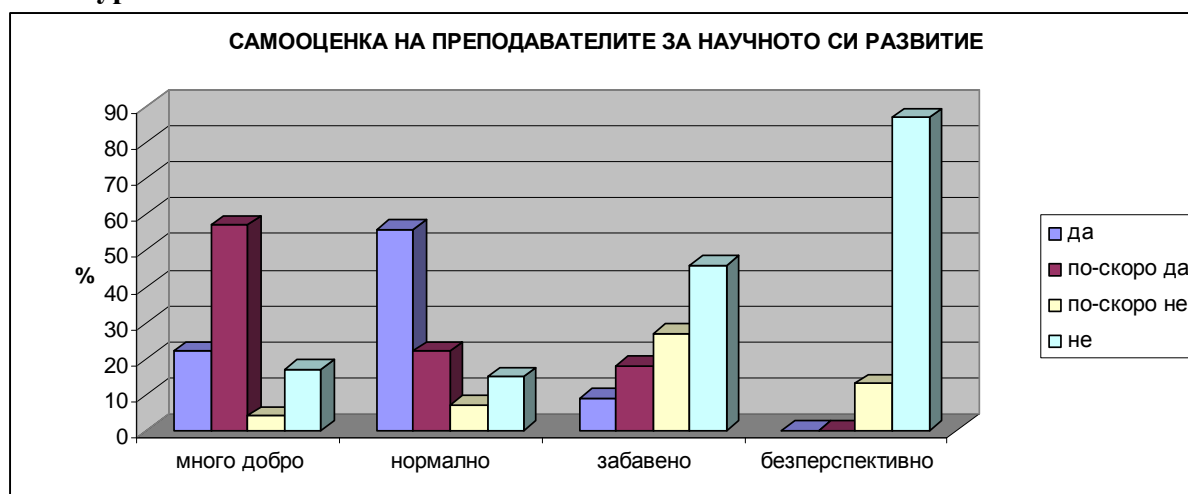
А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
2	9	4	18	6	27	10	46

г/ безперспективно

Таблица 12г.

А = да		Б = по-скоро да		В= по-скоро не		Г = не	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
0	0	0	0	2	13	14	87

Фигура 12.

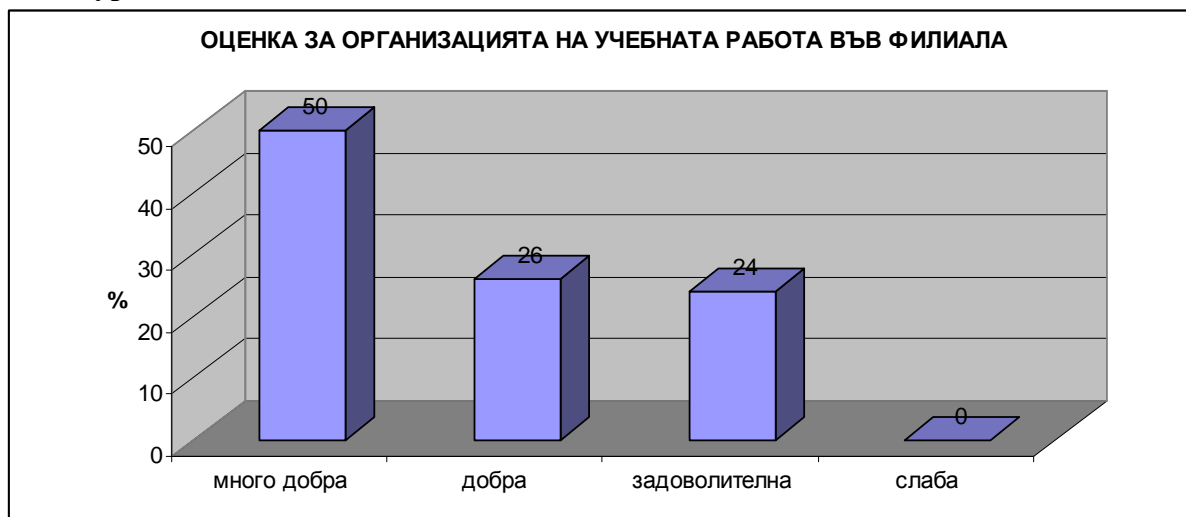
Анкетираните преподаватели са доволни от организацията на учебната работа във Филиала – 76% считат че тя е “добра” или “много добра”. Но трябва да се потърсят причините защо ¼ от запитаните считат, че тя е “задоволителна” (Табл. 13)(Фиг. 13). Все пак създадените условия за работа са “много добри” или “добри” – за 91% и само 9% определят предоставените условия като “задоволителни”. Но този резултат може да се определи по-скоро като проява на субективизъм. (Табл. 14)(Фиг. 14).

13. Вашата оценка за организацията на учебната работа във Филиала е:

Таблица 13.

А = много добра		Б = добра		В= задоволителна		Г = слаба	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
17	50	9	26	8	24	0	0

Фигура 13.

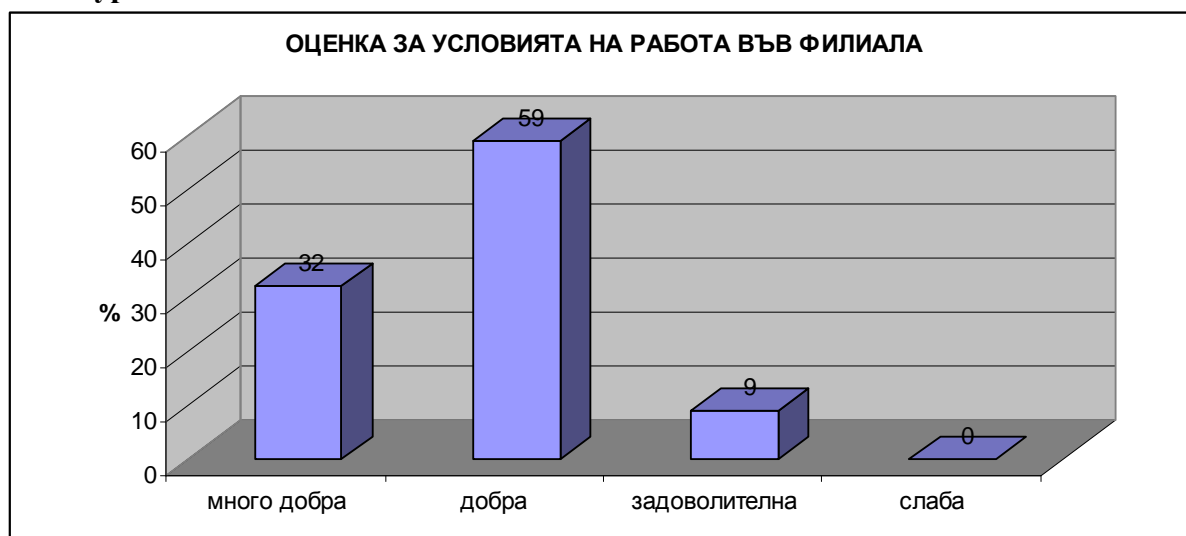

14. Вашата оценка за условията на работа във Филиала е:

Таблица 14.

А = много добра		Б = добра		В= задоволителна		Г = слаба	
бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
11	32	20	59	3	9	0	0

Фигура 14.

В анкетата е предоставена също така възможност за изказване на мнения и препоръки в свободна форма (Въпрос № 20) . Мненията и препоръките са свързани основно с финансирането на хоноруваните преподаватели, с идеи за оптимизиране на учебния процес и с научната дейност. Ето някои от тях, свързани с:

• **Подбор и учебна дейност:**

- Да се оптимизира учебната дейност;
- Да се търсят пътища за обективизиране на оценяването, както семестриално, така и при дипломиране на студентите;

- Да се обмисли система от дейности за ограничаване на преписването по време на изпити;
- Осигуряване на компютъризирано работно място и интернет-достъп;
- Да се въведат допълнителните часове по практически английски език, които да се възлагат на щатните преподаватели чрез граждански договор, а не на учители от средните училища;
- Препоръки към КСК - “рационализиране подбора на студенти”;

- **Към научната дейност:**

- Да се осигури вътрешното финансиране на научни проекти за активизиране на научната дейност;

- **Финансиране:**

“За повишаване качеството на обучението във Филиала е необходима промяна в отношението и политиката на университетското ръководство към хоноруваните преподаватели, а именно :

- диференциран подход при формиране на възнаграждението им;
- изплащане на дневни пари при продължителни командировки, на преподаватели от градове отдалечени на повече от 150 км.
- ДМС когато горепосочените идват с нови учебни дисциплини, нови учебници и др.”

Докладът на Филиалната комисия по качество за резултатите от Анкета №4 е обсъден на заседание на ФКК на 10 юни 2009 г.

Председател на Филиалната комисия по качество: доц. В. Найденова